

کانال خط مشی گذاری ایرانی

مدل های خط مشی گذاری و تحلیل خط مشی در بخش عمومی

بخش پنجم

به نام خدا

مدل های خط مشی گذاری و تحلیل خط مشی در بخش عمومی

بخش پنجم

۷- مدل نهادی: خط مشی به مثابه یک بازده نهادی

۸- مدل فرآیندی: خط مشی گذاری به مثابه فعالیت سیاسی

۲- مدل نهادی: خط مشی به مثابه یک بازده نهادی

سازمان های دولتی در طی دوران طولانی، کانون اصلی مطالعات علوم سیاسی بوده اند، به طور کلی فعالیت های سیاسی بر مؤسسات دولتی نظیر قوای سه گانه، سازمان های محلی و شهرداری های متمرکز است. از لحاظ قانونی خط مشی عمومی به وسیله این نهادها تعیین، اجرا و اعمال می شود.

اتخاذ خط مشی به وسیله نهادهای دولتی دارای چند ویژگی است. قبل از هر چیز دولت به خط مشی ها مشروعیت می بخشد. این توانایی دولت موجب می گردد تا خط مشی ها ضمانت اجرا بیابند و شهروندان به آنها گردن نهند. ویژگی دیگر گستردگی و فراگیری خط مشی های عمومی است که از سوی دولت برای اجرای در سطح جامعه ابلاغ و اعمال می شود.

تشکیلات دولتی از الگوی سازمان یافته رفتار افراد و گروهها استفاده می کنند. این الگوهای پایدار رفتار فردی و گروهی ممکن است بر محتوای خط مشی عمومی تأثیر بگذارند. نهادها، ممکن است آن چنان سازمان یافته باشند که اجرای یک خط مشی را تسهیل کنند و برای اجرای خط مشی دیگر موانعی ایجاد نمایند. ساختار نهادی دولتی ممکن است هم در وضع و هم در اجرای خط مشی نقش فعال و تعیین کننده ای داشته باشند.

شیوه نهادی لزوماً شیوه ای توصیفی نیست. تأثیر تشکیلات نهادی بر خط مشی عمومی به مثابه یک مسأله تجربی قابل بررسی است. این نظریه که تغییرات نهادی موجب تغییر در خط مشی می شود الزاماً صحیح نیست؛ بنابراین باید در ارزیابی تأثیر ساختار بر خط مشی محتاط بود. احتمالاً ساختار و خط مشی، هر و تحت تأثیر نیروهای اجتماعی و اقتصادی قرار دارند.

۸- مدل فرآیندی: خط مشی گذاری به مثابه فعالیت سیاسی

یکی از اهداف اصلی بررسی های علوم سیاسی رفتاری نوین، مشخص کردن الگوهای قابل شناسایی فعالیت ها یا فرآیندهای سیاسی بوده است. به طور خلاصه می توان فرآیند خط مشی را به مثابه مجموعه ای از فعالیت های سیاسی در قالب مراحل شناسایی مشکل، تدوین راه حل ها، قانونی کردن، اجرا و ارزیابی در نظر گرفت.

برخی از فعالیت های سیاسی در قالب خط مشی

مجموعه فعالیت ها	مراحل خط مشی گذاری
<ul style="list-style-type: none"> ➤ اعلام نیاز برای اقدام دولت ➤ تنظیم برنامه کار برای بحث عمومی ➤ توسعه و بسط پیشنهاد های برنامه حل مشکل 	۱- شناسایی مشکلات و تدوین خط مشی های پیشنهادی
<ul style="list-style-type: none"> ➤ انتخاب یک پیشنهاد 	۲- تدوین راه حل ها
<ul style="list-style-type: none"> ➤ جلب پشتیبانی سیاسی برای خط مشی 	۳- قانونی کردن (مشروعیت بخشیدن) خط مشی ها
<ul style="list-style-type: none"> ➤ اجرای آن به صورت یک قانون سازماندهی ➤ دیوان سالاری ها تأمین منابع مالی یا ارائه خدمات ➤ وضع مالیات ها 	۴- اجرای خط مشی ها
<ul style="list-style-type: none"> ➤ بررسی برنامه ها ➤ گزارش «بازده» نتایج برنامه های دولت ➤ ارزیابی تأثیر برنامه ها بر گروه های مورد نظر در جامعه و سایر گروه ها ➤ پیشنهاد تغییرات و اصلاحات 	۵- ارزیابی خط مشی ها

ایجاد تغییر در فرآیند خط‌مشی‌گذاری، همیشه موجب تغییر محتوای خط‌مشی نخواهد شد. تأثیر تنگناها و محدودیت‌ها بر خط‌مشی‌گذاری ممکن است آنقدر زیاد باشد که تغییرات فرآیند خط‌مشی‌گذاری کم اهمیت جلوه کند.